

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Державне регулювання економіки»
для студентів напрямку
6.030504, 6.030509 – «Економіка та підприємництво»

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І.П.Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Державне регулювання економіки»
для студентів напрямку
6.030504, 6.030509 – «Економіка та підприємництво»

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол №__ від ____

Укладачі:

Прокопенко М.В.
Токар І.І.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
з дисципліни: «Державне регулювання економіки»
для студентів напрямку
6.030504, 6.030509 – «Економіка та підприємництво»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № ____ від _____

Харків, ХНАДУ 2012

Укладачі: ст.в. Прокопенко М.В.
ас. Токар І.І.

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Методичні вказівки містять завдання самостійних занять по темах курсу «Державне регулювання економіки», метою яких є закріплення знань студентів, одержаних під час слухання лекцій.

Мета викладання дисципліни – формування системи знань про сутність і зміст державного регулювання як філософію підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Задачі викладання дисципліни – вивчення основних понять, систем і алгоритмів ДРЕ; набуття практичних навичок розв'язання конкретних завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення її діяльності підприємства в умовах державного регулювання.

Тема №1

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ, ЯК ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ.

Питання до самостійного вивчення

1. Що характеризує межа виробничих можливостей?
2. У чому полягає сутність ефективності за Парето?
3. Охарактеризуйте ринкову, командну та змішану форми організації економіки.
4. Унаслідок чого в економіці виникають вади ринкового саморегулювання?
5. У чому полягає сутність монополізації економіки як вади ринкового саморегулювання?
6. У чому полягає економічна сутність природних монополій?
7. У чому полягає економічна сутність штучних монополій?
8. Які властивості притаманні суспільним товарам?
9. Що таке «чисті суспільні товари»?
10. Що таке «змішані суспільні товари»?
11. Що таке «приватні товари»?
12. Що таке «локальні товари»?
13. З чим пов'язана нездатність приватного сектору забезпечувати людей суспільними товарами?

Питання для самоконтролю

1. За рахунок яких коштів фінансується виробництво суспільних товарів?
2. Унаслідок чого в економіці виникають зовнішні ефекти (екстерналії)?
3. В чому полягає сутність позитивних екстерналії?
4. В чому полягає сутність негативних екстерналії?
5. В чому полягає сутність недосконалості інформації як вади ринкового саморегулювання?
6. Що таке «інформаційна асиметрія»?
7. Що таке «неповнота ринку» як вада ринкового саморегулювання?

8. Що таке «економічна нестабільність» як вада ринкового саморегулювання?
9. У чому полягає сутність політичної, соціальної і міжнародної функцій держави?
10. В чому полягає сутність економічної функції держави?
11. Що таке «обов'язкові товари»?
12. Що таке «патерналізм»?
13. У чому полягає сутність стабілізаційної функції держави?

Тема №2

СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.

Питання до самостійного вивчення

1. Що таке «концепція соціально-економічної політики»?
2. Що таке «соціально-економічне прогнозування (СЕР)»?
3. Що таке «гіпотеза» як форма наукового передбачення?
4. Які основні функції СЕР?
5. Що таке «ретроспекція», «діагноз» і «проекція» як стадії наукового аналізу соціально-економічних процесів?
6. У чому полягає сутність цілеспрямованості, системності, наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності як принципів СЕР?
7. Яким чином класифікуються соціально-економічні прогнози?
8. Яким чином класифікуються методи прогнозування?
9. У чому полягає сутність експертних методів прогнозування?
10. У чому полягає сутність екстраполяції як методу прогнозування?
11. У чому полягає сутність моделювання як методу прогнозування?
12. Що таке «макроекономічне планування»?
13. У чому полягає сутність директивного та індикативного планування?

Питання для самоконтролю

1. Яким чином класифікуються показники макроекономічних планів?
2. У чому полягає сутність балансового методу планово-економічних розрахунків?
3. Яким чином класифікуються баланси?

4. У чому полягає сутність нормативного методу планово-економічних розрахунків?
5. Що таке «нормативи місткості» та «нормативи витрат», як вони використовуються в практиці планово-економічних розрахунків?
6. Яким чином побудовано систему норм і нормативів?
7. Охарактеризуйте структуру ДПЕСР України.

Тема №3

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Питання до самостійного вивчення

1. У чому полягають функції підприємств (установ, організацій) СЗДУ?
2. Які методи оцінювання ефективності використовуються у суспільному (державному) секторі економіки?
3. За рахунок яких джерел фінансуються установи СЗДУ?
4. Охарактеризуйте кошторис доходів і видатків установ СЗДУ.
5. Що таке «державні потреби в продукції (товарах, роботах, послугах)»?
6. Що таке «державне замовлення»?
7. Охарактеризуйте матеріальні баланси.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «державний контракт»?
2. Які функції замовників і виконавців державних замовлень?
3. Яким чином здійснюється чергування етапів конкурсного відбору виконавців державних замовлень?

Тема №4

СТРУКТУРНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Питання до самостійного вивчення

1. Які структурні співвідношення характерні для економіки України?

2. У чому полягає сутність пасивної та активної структурної політики?
3. Що таке «пріоритети структурної політики»?
4. Які стратегії застосовуються до пріоритетних і непріоритетних елементів структури?
5. Які критерії застосовуються для визначення пріоритетних галузей економіки?

Питання для самоконтролю

1. Що таке «інвестиції»?
2. Що таке «інвестиційна діяльність»?
3. Хто є суб'єктами інвестиційної діяльності?

Тема №5

НАУКОВО – ТЕХНІЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Питання до самостійного вивчення

1. У чому полягає сутність простого внутрішньоорганізаційного, простого міжорганізаційного та розширеного інноваційних процесів?
2. Яким чином класифікуються інновації?
3. Розкрийте зміст етапів (фаз) поширення інновацій.
4. У чому полягає сутність екстерналій від інноваційної діяльності?
5. Що належить до методів державного регулювання інноваційних процесів?

Тема №6

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА.

Питання до самостійного вивчення

1. Хто приймає рішення про банкрутство підприємства?
2. У чому полягає сутність дерегулювання підприємництва?
3. У чому полягає сутність регуляторної реформи в Україні?

4. У чому полягає сутність формування інституційних засад державної підтримки підприємництва?

Тема №7

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Питання до самостійного вивчення

1. Що означає спеціальний режим для іноземних суб'єктів ЗЕД на території України?
2. У чому полягає сутність адміністративних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
3. У чому полягає сутність економічних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
4. У чому полягає сутність політики вільної торгівлі?
5. У чому полягає сутність політики протекціонізму?

Тема №8

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН ТА ІНФЛЯЦІЇ.

Питання до самостійного вивчення

1. У чому полягає сутність прямих методів державного регулювання цін?
2. У чому полягає сутність опосередкованих методів державного регулювання цін?
3. Охарактеризуйте типові цілі державного регулювання цін і механізм досягнення їх.
4. У чому полягає мета, сутність та які наслідки введення граничних рівнів рентабельності?
5. У чому полягає сутність запровадження механізму декларування цін?
6. Які фактори інфляції?

Тема №9

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА.

Питання до самостійного вивчення

1. Яка роль державної фінансової політики в економічному розвитку регіонів?
2. Що належить до муніципальних фінансів?
3. Які основні функції місцевих бюджетів?
4. За рахунок яких джерел формуються доходи місцевих бюджетів?
5. Що таке «регульовальні доходи місцевих бюджетів»?
6. Що таке «власні доходи місцевих бюджетів»?
7. Які є місцеві податки і збори?

Тема №10

СУСПІЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Питання до самостійного вивчення

1. Який зміст зведеного балансу трудових ресурсів?
2. Який зміст балансу ринку праці?
3. У чому полягає сутність державної політики в сфері зайнятості населення?
4. Що таке «зайнятість населення»?
5. Що таке «безробіття»?

Тема №11

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Питання до самостійного вивчення

1. Охарактеризуйте державне управління у сфері охорони навколишнього природного середовища.
2. Який зміст екологічних процедур (екологічної експертизи, моніторингу стану довкілля, державної екологічної інспекції)?

3. За рахунок яких джерел здійснюється фінансування природоохоронних заходів?
4. Стандартизація і нормування в екологічній сфері.
5. Екологічні цільові комплексні програми.
6. Кадастри природних ресурсів.
7. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності в Україні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абалкин Л. Роль государства в становлении и регулировании рыночной экономики // Вопросы экономики. – 2009 - №6.
2. Абросимова И. В. Государственная региональная инвестиционная политика как основа социально-экономической стабилизации регионов // Социология власти. – 2009- №2.
3. Василик О. Д. Державні фінанси України: Навч. посібник. - К., 2011.
4. Государственное регулирование экономики и социальный комплекс: Учеб. пособие для вузов / Под ред. Т. Г. Морозовой, В. А. Пикулькина. - М., 2009.
5. Гуревичев М. М. Государственное регулирование в условиях рыночной экономики. - Харьков, 2011.
6. Дежина И., Леонов И. Экономико-правовое обеспечение коммерциализации интеллектуальной собственности // Вопросы экономики. – 2008. - №10.
7. Заболоцький Б. Ф., Кокошко М.Ф., Смовженко Т.С. Економіка України. - Львів, 2009.
8. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег.- М., 1978.
9. Кузнецова Н. В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине: Практ. пособие. - К., 2010
10. Мельник А. Ф. Державне регулювання економіки перехідного періоду. Світовий досвід і проблеми України.- Тернопіль, 2009.
11. Науменко В., Панасюк Б. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки. – К., 2010.
12. Основи економічної теорії: політ економічний аспект / Відп. ред. Г.М. Климко. – К., 2011.

Навчальне видання

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни: «Державне регулювання економіки»
для студентів напряму
6.030504, 6.030509 – «Економіка та підприємництво»

Укладачі: Прокопенко Микола Вікторович
Токар Інна Іванівна

Відповідальний за випуск: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорозньому університеті